

İktisadi Programlarda Kayıtlı Ön-Lisans Öğrencilerinin Mesleki Gelişimlerine Yönelik Eğitsel Beklentileri: Vakfikebir MYO Örneği

Academic and Vocational Expectations of Associate Degree Students in Economics Programs: Vakfikebir Vocational School

Esra Atabay¹ , Nazende Alluşoğlu²

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Çanakkale

² Trabzon Üniversitesi, Vakfikebir Meslek Yüksekokulu, Finans-Bankaçılık ve Sigortacılık Bölümü, Trabzon

Özet

Meslek yüksekokulları, yükseköğretimde iki yıllık eğitim öğretim veren, temel amacı ara eleman yetiştirmek olan ve piyasadaki ihtiyaçlara çabuk uyum sağlayabilen akademik birimlerdir. Söz konusu birimlerde teorik eğitimin uygulamalı eğitimle desteklenmesi mezunların istihdam olanaklarının artırılmasında önem taşımaktadır. Bu çalışma ile iktisadi programlarda kayıtlı ön-lisans öğrencilerinin alanlarına göre akademik ve mesleki gelişimlerine yönelik eğitsel etkinlik taleplerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada amaca ulaşabilmek üzere, Trabzon Üniversitesi Vakfikebir MYO İşletme Yönetimi, Maliye, Muhasebe ve Vergi programlarında 2021-2022 eğitim öğretim yılında kayıtlı bulunan aktif öğrenciler çalışma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamındaki öğrencilere, araştırmacılar tarafından hazırlanmış anket formu yüz yüze uygulanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS istatistik paket programı kullanılarak önce faktör analizine tabi tutulmuş ve ardından tanımlayıcı istatistiklerin yapılabilmesi için frekans analizi kullanılmıştır.

Araştırma sonuç raporu, öncelikle Vakfikebir MYO yönetimiyle, ardından Trabzon Üniversitesi bünyesinde yer alan iktisadi program ağırlıklı diğer meslek yüksekokullarının yönetimiyle ve Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi ile paylaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuç doğrultusunda, öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sağlayacaklarını düşündükleri ilk üç bilimsel eğitime ilişkin etkinliğin yüz yüze şekilde birim konferans salonunda organize edilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Ön-lisans Eğitimi, Muhasebe, İşletme Yönetimi, Eğitim Beklentileri, Mesleki Gelişim

Meslek yüksekokulları, yükseköğretim bünyesinde iki yıllık eğitim-öğretim hizmeti veren ve temel amaçları ara eleman yetiştirmek olan akademik birimlerdir. Bu birimlerden mezun olan öğrenciler, bölümleri doğrultusunda teknik eleman, ara eleman ve ön büro elemanı vb. niteliklere sahip olarak istihdam edilebilmektedirler. Mezunların istihdam olanaklarının

Abstract

Vocational schools are academic units that provide two-year education at the associate degree level, whose main purpose is to train intermediate staff, capable of quickly adapting to the needs of the market. Supporting theoretical education with hands-on training in these academic units is crucial for increasing graduates' employment opportunities. The aim of conducting this study was to determine the demands of associate degree students matriculated in economics programs for educational activities tailored to foster their academic and vocational development in their particular fields.

To this end, students in Trabzon University Vakfikebir Vocational School Business Administration, Finance, Accounting and Tax programs in the 2021-2022 academic year were included in the study. They were surveyed face-to-face with a questionnaire prepared by the researchers. The obtained data were analyzed with quantitative analysis methods using the SPSS statistical package program.

A report of the research was drawn up and first shared with the management of Vakfikebir Vocational School, then with the management of other vocational schools within Trabzon University providing mainly economics programs, and the Career Development Application and Research Center. In line with the results obtained from the research, it is intended to organize in the Unit conference hall a face-to-face activity that will focus on the first three scientific trainings, which students believe will contribute to their vocational development.

Keywords: Associate Degree Education, Accounting, Business Management, Educational Expectations, Vocational Development

arttırılması bu birimlerde verilen eğitimin niteliğine ve güncel gelişmelere uyum sağlamalarına bağlı olarak değişiklik arz etmektedir. Özellikle iktisadi ve sosyal bilim ağırlıklı meslek yüksekokullarından mezun olan öğrenciler, teoride anlatılan ve uygulamaya dönüştürülemediği mesleki bilgiyi iş hayatlarında kullanamamaktadırlar.

İletişim / Correspondence:

Doç. Dr. Esra Atabay
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Prof. Dr. Ramazan Aydın Yerleşkesi,
Biga İ.İ.B.F., İşletme Bölümü
Biga / Çanakkale
e-posta: esra.atabay@comu.edu.tr

Yükseköğretim Dergisi / TÜBA Higher Education Research/Review (TÜBA-HER), 13(2), 199-210. © 2023 TÜBA

Geliş tarihi / Received: Şubat / February 13, 2023; Kabul tarihi / Accepted: Haziran / June 25, 2023

Bu makalenin atfı künyesi / How to cite this article: Atabay, E. & Alluşoğlu, N.(2023). İktisadi Programlarda Kayıtlı Ön-Lisans Öğrencilerinin Mesleki Gelişimlerine Yönelik Eğitsel Beklentileri: Vakfikebir MYO Örneği. *Yükseköğretim Dergisi*, 13(2), 199-210. doi: 10.53478/yuksekogretim.1249752

Bu çalışma, 1919B012109350 başvuru numarası ile TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destek Programı 2021/2. Başvuru dönemi kapsamında TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

ORCID: E. Atabay: 0000-0002-6855-7521

Yükseköğretim bünyesinde, özellikle iktisadi ve sosyal bilim ağırlıklı meslek yüksekokullarında eğitim modelinin uygulama ağırlıklı olarak değiştirilmesi, değiştirilmesinin mümkün olmadığı durumlarda ise teorik bilginin mesleki seminerler, konferanslar, uygulamalı sertifika programları vb. güncel eğitimlerle desteklenmesi oldukça önem taşımaktadır.

Nitekim, bu akademik mesleki etkinlikler öğrencilerin istihdam imkanlarının artmasında avantaj olarak düşünülmektedir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde destekleyici nitelikte çalışmalar olduğu görülmüştür. Can (2020), meslek yüksekokullarında kalite için ihtiyaçları belirlemeye yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmaya göre, öğrenciler, teorik eğitimden çok uygulamalı eğitime geçmesini, meslek yüksekokullarının fiziksel ve teknolojik olanaklarının artırılmasını, kendileriyle etkili iletişim kurularak sosyal, sportif ve bilimsel etkinliklere önem verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Kaysi ve Aydemir (2019), meslek yüksekokulu öğrencilerinin eğitimden beklentilerini tespit etmişlerdir. Bu bağlamda, mesleki becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesi beklentileri öne çıkmıştır. Öğrenciler gerçek iş hayatından örneklerle mesleki uygulama sayısının artırılmasını talep etmişlerdir. Mezuniyet sonrası istihdam olanakları hakkında bilgilendirmelerin yapılması beklentisi de katılımcılar tarafından belirtilen bir diğer beklenti olmuştur. Kayaalp (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin güncel teknolojiye dayalı bölümlerde aldıkları eğitimin (internet ve ağ teknolojileri, bilgisayar teknolojisi vb.) bilgisayar programlama gibi bölümlerde aldıkları eğitime nazaran işe girmelerinde daha faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kekeç vd. (2018) tarafından mezun öğrenciler üzerinde yapılan ve önlisans eğitiminin yeterliliğini ölçmeyi amaçlayan çalışmada, mezun öğrenciler, iki yıllık okullarda okuyan öğrencilerin özgüven eksikliğinin olduğuna, yabancı dil konusunda eksiklik yaşadıklarına, stajın okul sonunda veya dönem arasında değil eş zamanlı olarak okula devam ederken yapılması gerektiğine, eğitimleri esnasında iş hayatlarıyla ilgili tecrübe edinebilecekleri seminer ve kursların düzenlenmesi gerektiğine, staj sürelerinin artırılmasının gerekliliğine, sektör tanıtımlarının yapılmasının iş hayatını anlamaları açısından önem arz ettiğine, derslerin ezbercilikten çıkarılması ve geleneksel bilgilerin verilmesinden ziyade daha özel ve kullanılabilir bilgilerin aktarılmasının önemine değinmişlerdir. Çakır vd. (2014), meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe dersine olan ilgileri ile beklentileri arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Öğrenciler derslerin panel, konferans, vb. etkinliklerle desteklenmesi beklentisi içinde olduklarını, sınıflarda teknoloji kullanımının artırılması gerektiğini, güncel yayınlara erişimin kolaylaştırılmasını istediklerini belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Tugay ve Ömürbek (2014) tarafından yapılan çalışmada, muhasebe ve vergi uygulamaları programı öğrencilerinin iş hayatlarında en fazla kullandıkları bilginin “ticari belgeler” konusunda olduğu ortaya konulmuştur. Bu konunun, somut örneklerle desteklenebilir olması, öğrencilerin iş hayatlarında daha

fazla kullanmalarını sağlamaktadır. Morkoç ve Doğan (2014), farklı programlardan mezun olmuş çalışanlar üzerinde yaptıkları çalışmalarının neticesinde, mesleki eğitimin kalitesinin genel olarak yeterli olduğunu ancak yabancı dil ve uygulamalı eğitim becerisi konusunda oldukça yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Göktürk vd. (2013) ise sosyal bilimler meslek yüksekokullarının eğitim sürecinde, uygulama açısından karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine çalışma yapmışlar ve verilen uygulama eğitimlerinin, sektörle beraber ve sektörün ihtiyacı doğrultusunda yeniden yapılandırılmasının daha uygun olacağı sonucuna varmışlardır. Literatürden de açıkça görüldüğü üzere, meslek yüksekokulu öğrencilerinin istihdam olanaklarının artırılmasında eğitim süreçlerinin mümkün uygulamalı eğitimlerle desteklenmesi mümkün değilse mesleki bilgiye yönelik yeterliliklerinin artırılması için mesleki seminerler, sertifikalı eğitim programları vb. etkinliklerin sunulması gerekmektedir. Bu çalışmanın çıkış noktasını da önlisans düzeyinde eğitim öğretim gören yükseköğretim öğrencilerinin 2 yıllık eğitim süreçlerini mesleki donanımına sahip olarak tamamlamaları isteğidir.

Bu çalışma ile iktisadi programlarda kayıtlı ön-lisans öğrencilerinin alanlarına göre akademik ve mesleki gelişimlerine yönelik eğitsel etkinlik taleplerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin, kendi mesleki gelişimleri için gerektiğini düşündükleri eğitim yöntemi ile mesleki seminer, konferans, sertifikalı eğitim programları vb. etkinliklerin tespit edilmesi sağlanarak gerek akademik eğitim gerekse mesleki bilimsel faaliyetlerin organize edilmesi düzeyinde birim yönetimine önerilerde bulunulmuştur. Bu şekilde, bir yandan araştırma kapsamında yer alan Meslek yüksekokulunun yıllık akademik etkinlik programının belirlenmesinde öğrenci görüşlerine de yer vermesi imkânı yaratılırken, diğer yandan, öğrencilerin iş hayatına ilişkin mesleki bilgiye sahip olarak mezun olmalarına olanak sağlanmıştır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı, önlisans öğrencilerinin mesleki gelişimleri konusunda alanlarına yönelik eğitim ve seminer beklentilerini tespit etmektir. Öğrencilerin beklentilerinin; kayıtlı oldukları meslek yüksekokuluna ilişkin beklentiler ve mesleki gelişime yönelik eğitsel seminer beklentileri olarak ayrılması ve bu doğrultuda seminer etkinliklerinin planlanması hedeflenmektedir. Tespit edilecek beklenti raporunun araştırma kapsamındaki MYO ile Trabzon Üniversitesi bünyesinde yer alan diğer ilgili meslek yüksekokullarıyla da paylaşılması ve bu birimlerdeki öğrencilerin de etkinliklere katılımlarının sağlanması konusunda imkân yaratılması hedefler arasında yer almaktadır. Ayrıca, katılımcılardan elde edilen veriler doğrultusunda, öğrencilerin kendi mesleki gelişimlerine en çok katkı sağlayacağını düşündükleri ve almak istedikleri ilk üç eğitim, seminer vb. etkinliğin organize edilmesi de hedeflenmektedir.

Söz konusu amaç ve hedefler doğrultusunda; temel olarak araştırmada cevap aranan, **“ön-lisans öğrencilerinin eğitim süreçleri boyunca mesleki gelişimlerini sağlamak adına aldıkları eğitimden beklentileri nedir?”** sorusudur. Eğitimden beklentiler kapsamında; akademik birimlerinde aldıkları mesleki eğitimden beklentileri ile mesleki gelişimleri için gerekli olduğunu düşündükleri seminer, konferans, sertifika vb. etkinliklere ilişkin beklentilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Temel araştırma sorusuna ilave belirlenen yan araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

Y.A.S.1: Öğrencilerin üniversite okumak istemelerinin nedenleri nedir?

Y.A.S.2: Öğrencilerin kayıtlı oldukları bölümü tercih etmelerinin nedenleri nedir?

Y.A.S.3: Öğrencilerin aldıkları eğitimden beklentileri nelerdir?

Y.A.S.4: Öğrencilerin katılmak istedikleri mesleki gelişim etkinlikleri nelerdir?

Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırma genel ifadeyle ön-lisans düzeyinde eğitim alan yükseköğretim öğrencilerini kapsamaktadır. Araştırma, Trabzon Üniversitesi Vakıfkebir Meslek Yüksekokulu'nda 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Muhasebe ve Vergi, Maliye ve İşletme Yönetimi Programlarında kayıtlı bulunan öğrenciler ile sınırlandırılmıştır. Söz konusu üç programın araştırma kapsamında yer almasının nedeni, istihdam olanaklarının benzerlik göstermesidir. MYO bünyesinde yer alan Halkla İlişkiler ve Tanıtım ile Bankacılık ve Sigortacılık Programına kayıtlı bulunan öğrenciler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu iki program öğrencileri veri toplamada kullanılan anket formunun geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesi amacıyla araştırmaya dahil edilmişlerdir.

Araştırmanın evrenini; Trabzon Üniversitesi Vakıfkebir MYO Muhasebe ve Vergi (178 aktif öğrenci), Maliye (252 aktif öğrenci) ve İşletme Yönetimi (116 aktif öğrenci) programlarında 2021-2022 eğitim öğretim döneminde kayıtlı toplam 546 aktif öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Sample Size Calculator hesaplama aracı kullanılmıştır. Sample Size Calculator, *“Creative Research Systems”* anket yazılımının bir kamu hizmeti olarak sunduğu örneklem büyüklüğü hesaplama aracıdır (Bkz. <https://www.surveysystem.com/sscalc.htm>). Bu şekilde tespit edilen örneklem büyüklüğüne göre; %95 güven düzeyinde ve %5 güven aralığında toplanan veri sayısının 226 olması araştırma sonuçlarının güvenilirliği açısından yeterli gözükmektedir. Anket formu araştırma kapsamındaki program öğrencilerine uygulanmadan önce Vakıfkebir

MYO Bankacılık ve Sigortacılık ile Halkla İlişkiler ve Tanıtım programlarındaki öğrencilerden rastgele örneklem yöntemiyle seçilmiş öğrencilere uygulanarak güvenilirlik testine tabi tutulmuştur (n=73). SPSS istatistik paket programı kullanılarak yapılan güvenilirlik testinin sonucunda Cronbach Alfa katsayısı ,813 olarak bulunmuştur. Bu değer “yüksek derecede güvenilir” olarak kabul edilmektedir (Kayış, 2014). Anket formu, öğrencilere final sınavları haftasında yüz yüze uygulanmıştır. Öğrencilerin tümüne erişim sağlama imkanının sınav haftasında daha fazla olması nedeniyle bu zaman diliminde anketin uygulanmasına karar verilmiştir.

Veri Toplama Araç ve Yöntemi

Araştırma verilerinin toplanmasında, araştırmacının amacı doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanmış anket formu kullanılmıştır. Bu süreç için Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 14.01.2022 tarih ve 2022-1/1.17 sayılı onay formu ile onay alınmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu, dört bölümden oluşmakta olup; birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgilere yönelik 4 adet çoktan seçmeli soru; ikinci bölümde katılımcıların üniversite ve bölüm tercihlerine ilişkin bilgilere yönelik hazırlanmış 6 adet çoktan seçmeli soru; üçüncü bölümde katılımcıların eğitimden beklentilerine yönelik 5'li likert ölçeğinde hazırlanmış 16 ifade ve dördüncü bölümde katılımcıların mesleki gelişimleri konusunda katılmak istedikleri eğitim ve etkinlik programlarını tespit etmeye yönelik 16 adet eğitim ve etkinlik listelenmiştir.

Analiz Yöntemleri

Elde edilen veriler, SPSS istatistik paket programı kullanılarak nicel analiz yöntemleriyle analiz edilmiştir. Belirlenen temel ve yan araştırma soruları doğrultusunda kullanılan analiz yöntemleri; frekans analizi ve faktör analizidir. Eğitim beklentilerine ilişkin ifadeler faktör analizine tabi tutularak alt faktörler belirlenmiştir. Faktör analizinin uygulanabilmesi için genel kural örneklem büyüklüğünün en az gözlenen değişken sayısının beş katı olması gerektiği şeklindedir (Hair vd.'nden aktaran: Altunışık, 2010). Değişkenlerin faktör analizine uygunluğunun değerlendirilebilmesi için öncelikle değişkenlerin normal dağılım göstermesi gerekmektedir (Büyükoztürk, 2002). Değişkenlerin normal dağılım sergileyip sergilemediğinin belirlenmesinde her bir değişkenin basıklık (skewness) ve çarpıklık (kurtosis) değerlerinin $\pm 1,5$ aralığında olması değişkenlerin normal dağılımı varsayımını karşılamaktadır (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Faktör analizi dört aşamada gerçekleştirilmektedir. İlk aşama, veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığının test edilmesidir. Bu aşama, korelasyon matrisinin oluşturulması, Barlett testi veya Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ölçütü kullanılarak üç farklı şekilde gerçekleştirilebilir (Kalaycı, 2014). İkinci aşama, çok sayıdaki değişkenlerden alt faktörler elde edilmesi sürecini kapsar.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	N	%	Öğrencinin Geldiği Bölge	N	%
Kız	117	53,2	Karadeniz Bölgesi	132	60,0
Erkek	103	46,8	Marmara Bölgesi	16	7,3
Okuldaki Senesi			İç Anadolu Bölgesi	35	15,9
1.	83	37,7	Ege Bölgesi	4	1,8
2.	128	58,2	Doğu Anadolu Bölgesi	9	4,1
3 ve üzeri	9	4,1	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	14	6,4
Yaş			Akdeniz Bölgesi	10	4,5
18-20 arası	97	44,1			
21 ve üzeri	123	55,9			

Üçüncü aşamada faktörlerin daha anlamlı yorumlanabilmesi için rotasyon işlemi gerçekleştirilir. Rotasyonda en çok kullanılan yöntem orthogonal rotasyon olup üç tekniği bulunmaktadır. Bunlar varimax (en çok kullanılan), epuamax ve quartimax'tır (Kalaycı, 2014). Son aşamada ise tespit edilmiş faktörler ortak bir isim altında toplanır.

Bulgular

Bu başlık altında araştırma sorularının cevaplarına ilişkin tespitlere yer verilmiştir. Bu bağlamda, bulgular; araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular, öğrencilerin üniversite okumak istemeleri ve bölüm tercihlerine ilişkin bulgular, öğrencilerin eğitimden beklentilerine ilişkin bulgular ve öğrencilerin düzenlenmesini talep ettikleri mesleki gelişim programlarına ilişkin bulgular olmak üzere alt başlıklarda ele alınmıştır.

Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik kendilerine dört farklı soru yöneltilmiş olup elde edilen sonuçlar Tablo 1'de özetlenmiştir.

■ Tablo 1'den, araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının kız öğrencilerden oluştuğu (%53,2), %58,2'sinin yükseköğretimde ikinci senesinde bulunduğu, %55,9'unun 21 yaş ve üzerinde olduğu ve büyük çoğunluğunun araştırma kapsamında yer alan meslek yüksekokulunun bulunduğu Karadeniz Bölgesinden (%60,0) geldiği anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin Üniversite ve Bölüm Tercihlerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilere üniversite okumak istemelerinin ve okudukları bölümü tercih etmelerinin nedenlerine ilişkin sorular yöneltilmiş ve cevaplar istenmiştir. Elde edilen dönütler Tablo 2'de özetlenmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Tercihlerine İlişkin Bulgular

Üniversitede okuma nedenleri	N	%
Kariyer yapma, meslek sahibi olma	114	51,8
Üniversite öğrencilerine sağlanan avantajlardan faydalanma	33	15,0
İtibar sahibi olma	21	9,5
Ailemin isteği	18	8,2
Daha kolay iş bulabileceğimi düşünmem	22	10,0
Ailemden uzak yaşama isteği	6	2,7
Toplum baskısı nedeniyle zorunluluk hissetme	6	2,7
Bölüm/Program Tercih nedeni		
Kendi isteğimle bu alanda meslek sahibi olmak istiyorum	94	42,7
Ailemin isteği	45	20,5
Puanımın sadece bu bölüme yetmiş olması	38	17,3
Bu bölümün kariyer imkanlarının fazla olması	16	7,3
Diğer	27	12,3

■ Tablo 2'ye göre, öğrencilerin yarısından fazlası (%51,8'i) kariyer yapmak bir diğer ifadeyle meslek sahibi olabilmek amacıyla üniversite okumayı tercih etmektedirler. Bu oranın dışındaki öğrenciler, kendilerine sağlanan avantajlardan faydalanmak (%15,0), daha kolay iş bulabileceklerini düşünmek (%10,0), itibar sahibi olmak (%9,5) ve ailenin isteği üzerine (%8,2) üniversite okumayı tercih ettiklerini beyan etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrenciler, muhasebe ve vergi uygulamaları, işletme yönetimi ve maliye programı öğrencilerinden oluşmakta olup bu programları tercih etme nedenlerinin başında kendi istekleri ile okudukları alanlarda meslek sahibi olmak istemeleri (%42,7) gelmektedir. İkinci sırayı ailelerinin istekleri (%20,5) ve üçüncü sırayı %17,3 ile "puanlarının sadece okudukları bölüme yetmiş olmaları" almaktadır.

Tablo 3. Öğrencilerin Eğitimden Beklentilerine Yönelik İfadelerin Faktör Analizine uygunluğuna ilişkin Bulgular (Normal Dağılım Tablosu).

Değişkenler	Ort.	S.S.	Basıklık	Çarpıklık
Bölüme yönelik meslek derslerinin daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum.	2,57	1,523	-1,292	,397
Müfredattaki derslerin mesleki uygulamalardaki gelişmelere göre yenilenmesi gerektiğini düşünüyorum.	3,45	1,237	-,806	-,377
Teorik bilgilerin mesleki uygulamalarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.	3,42	1,302	-,796	-,413
Staj uygulamasının daha uzun süreli ve dönem içinde olması gerektiğini düşünüyorum.	3,18	1,312	-,940	-,292
Ders sürelerinin artması gerektiğini düşünüyorum.	2,69	1,325	-1,110	,148
Bütün derslerin yüzyüze olması gerektiğini düşünüyorum.	3,31	1,486	-1,332	-,265
Sayısal derslerin yüzyüze olması gerektiğini düşünüyorum.	3,55	1,469	-1,006	-,575
Ders esnasında teknolojik materyallerin daha az kullanılması gerektiğini düşünüyorum (slaytla anlatım, video izleme vb.)	2,96	1,491	-1,390	-,038
Derse ilişkin kaynak materyallerin (kitap, ders notu, slayt çıktısı vb.) öğrenciler tarafından takip edilmesinin verimliliği arttıracığını düşünüyorum.	3,33	1,405	-1,066	-,392
Sınıf mevcudunun fazla olmasının verimliliği olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	3,10	1,460	-1,320	-,139
Düzenlenen sertifikalı eğitim programlarının mesleki gelişimimiz açısından verimli olduğunu düşünüyorum.	3,46	1,369	-,846	-,517
Bölümümüzle ilgili sertifikalı eğitim programlarının daha çok düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.	3,51	1,356	-,863	-,561
Düzenlenen sosyal ve kültürel nitelikteki seminer, konferans, panel vb. etkinliklerin mesleki gelişimimiz açısından olumlu olduğunu düşünüyorum.	3,51	1,370	-,822	-,588
Derse giren öğretim elemanının akademik unvanının dersin verimliliği açısından önemli olduğunu düşünüyorum.	3,40	1,326	-,829	-,444

Tablo 4. Öğrencilerin Eğitimden Beklentilerine Yönelik Faktörler.

Değişkenler	F1	F2	F3	F4
Düzenlenen sertifikalı eğitim programlarının mesleki gelişimimiz açısından verimli olduğunu düşünüyorum. (D13)	,802			
Düzenlenen sosyal ve kültürel nitelikteki seminer, konferans, panel vb. etkinliklerin mesleki gelişimimiz açısından olumlu olduğunu düşünüyorum. (D15)	,797			
Bölümümüzle ilgili sertifikalı eğitim programlarının daha çok düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum. (D14)	,705			
Derse ilişkin kaynak materyallerin (kitap, ders notu, slayt çıktısı vb.) öğrenciler tarafından takip edilmesinin verimliliği arttıracığını düşünüyorum. (D11)	,638			
Müfredattaki derslerin mesleki uygulamalardaki gelişmelere göre yenilenmesi gerektiğini düşünüyorum. (D2)	,595			
Teorik bilgilerin mesleki uygulamalarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. (D3)	,500			
Bölüme yönelik meslek derslerinin daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum. (D1)	,451			
Bütün derslerin yüzyüze olması gerektiğini düşünüyorum. (D8)		,820		
Sayısal derslerin yüzyüze olması gerektiğini düşünüyorum. (D9)		,712		
Sınıf mevcudunun fazla olmasının verimliliği olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum. (D12)			,745	
Ders esnasında teknolojik materyallerin daha az kullanılması gerektiğini düşünüyorum (slaytla anlatım, video izleme vb.) (D10)			,734	
Derse giren öğretim elemanının akademik unvanının dersin verimliliği açısından önemli olduğunu düşünüyorum. (D16)			,590	
Ders sürelerinin artması gerektiğini düşünüyorum. (D5)				,804
Staj uygulamasının daha uzun süreli ve dönem içinde olması gerektiğini düşünüyorum. (D4)				,716
Faktördeki değişken sayıları	7	2	3	2
Öz Değer	4,540	1,463	1,214	1,172
Açıklanan varyans (%)	25,440	12,780	12,436	9,272
Kümülatif varyans (%)	25,440	38,220	50,656	59,928

Öğrencilerin Eğitimden Beklentilerine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin eğitimden beklentilerini tespit edebilmek için kendilerine 5’li Likert ölçeğinde hazırlanmış 16 ifade yöneltilmiştir. Öğrencilerden ifadelere katılım düzeylerine göre “1. Kesinlikle katılmıyorum” ve “5. Kesinlikle katılıyorum” şeklinde kademeli olarak cevap vermeleri istenmiştir. Yöneltilen ifadelerden elde edilen dönütler gruplandırılmıştır. Bunun için faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizinin yapılabilmesi için verilerin normal dağılım göstermesi, KMO oranının 0.5’in üzerinde olması veya Barlett testi sonucunun anlamlı (sig.< 0,005) olması gerekmektedir. Veri setinin uygunluğuna ve elde edilen faktörlere ilişkin bulgular ■ Tablo 3 ve 4’te gösterilmiştir.

■ Tablo 3’te görüldüğü üzere, her bir değişkene ilişkin basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri ±1,5 aralığında olduğundan veriler normal dağılım sergilemektedir.

■ Tablo 4 değerlendirildiğinde, öz değeri (Eigenvalue) 1,0’ın üzerinde toplam dört faktör olduğu görülmektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda değerşkenler üzerindeki faktör ağırlıkları 0,40’dan fazla çıkmıştır. Örneklem sayısı arttıkça faktör ağırlıklarının kabul edilebilirlik oranı düşmektedir. Örneğin, 350 kişilik bir örneklemde 0.3 üzeri yükler anlamlı kabul edilirken, örneklem sayısı 200’e düştüğünde bu rakam 0.4’e, 120 civarında 0.5’e ve 85’e düştüğünde 0.6’ya çıkar (Yaşhoğlu, 2017). Bu çalışmanın örneklem büyüklüğü 220 olup faktör ağırlığının 0.4’ün üzerinde olması anlamlı kabul edilmektedir. Birinci faktör toplam varyansın %25,44’ünü; ikinci faktör %12,78’ini; üçüncü faktör %12,44’ünü ve dördüncü faktör %9,27’sini açıklamaktadır. Tüm faktörler birlikte ele alındığında toplam varyansın %59,93’ünü açıkladıkları görülmektedir. Faktörleri belirleyen değerşkenler

ve faktör yükleri dikkate alındığında F1= Uygulamalı Eğitim Faktörü; F2= Öğretim Şekli Faktörü; F3= Öğrenme Ortam ve Kaynağı Faktörü; F4= Ders ve Uygulamaya Yönelik Süre Faktörü olarak isimlendirilmiştir.

Öğrencilerin eğitim beklentilerine yönelik tespit edilen dört faktöre ilişkin tanımlayıcı istatistikler ayrıntılı bir şekilde ■ Tablo 5, 6, 7 ve 8’de açıklanmıştır.

■ Tablo 5, öğrencilerin eğitimden beklentilerine ilişkin tespit edilen “uygulamalı eğitim” faktörüne ilişkin öğrenci görüşlerini göstermektedir. Öğrenciler bu faktör kapsamında eğitimden en çok mesleki gelişimleri açısından önemli olan seminer, konferans, panel ve sertifikalı eğitim programları gibi etkinliklerin düzenlenmesini beklemektedirler. Bu beklentiye, 3.45 ortalamaıyla “müfredatların piyasa ihtiyaçlarına ve yeniliklere uygun olması”, 3.42 ortalamaıyla “teorik bilginin uygulamalı eğitimle desteklenmesi” ve 3.33 ortalamaıyla “ders kaynaklarının güncel ve öğrenciler tarafından takip edilmesi” beklentileri takip etmektedir. Tablodan görüldüğü üzere, önlisans düzeyindeki iktisadi programlarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin eğitimden beklendikleri ilk faktör; uygulamalı eğitimin varlığıdır. Teorik bilginin mutlaka seminerler, bilgisayar programları veya stajlar ile desteklenmesi ve bilginin pratiğe dönüştürülmesine olanak tanınmalıdır. Öğrencilerin eğitimden beklentilerine yönelik tespit edilen ikinci faktör; derslerin işleniş biçimlerini yansıtan “öğretim şekli” faktörüdür. Bu faktör kapsamında öğrencilere üç ayrı ifade yöneltilmiş ancak sözel derslerin işlenişine ilişkin yöneltilen ifadenin faktör ağırlığının 0,40’ın altında kalması nedeniyle faktör analizi kapsamından çıkartılmıştır. O nedenle kalan iki ifadeye ilişkin öğrenci görüşleri ■ Tablo 6’da özetlenmiştir.

■ Tablo 6’ya göre, öğrenciler özellikle sayısal dersler olmak üzere tüm derslerin yüz yüze işlenmesini istemektedirler.

■ **Tablo 5.** “Uygulamalı Eğitim” Faktörüne İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler.

Beklenti Sırası	Değerşkenler	1(%)	2(%)	3(%)	4(%)	5(%)	Ort.
1	Düzenlenen sosyal ve kültürel nitelikteki seminer, konferans, panel vb. etkinliklerin mesleki gelişimimiz açısından olumlu olduğunu düşünüyorum. (D15)	14,1	7,7	21,8	25,5	30,9	3,51
2	Bölümümüzle ilgili sertifikalı eğitim programlarının daha çok düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum. (D14)	12,7	10,5	20,0	26,4	30,5	3,51
3	Düzenlenen sertifikalı eğitim programlarının mesleki gelişimimiz açısından verimli olduğunu düşünüyorum. (D13)	15,0	5,9	27,3	21,8	30,0	3,46
4	Müfredattaki derslerin mesleki uygulamalardaki gelişmelere göre yenilenmesi gerektiğini düşünüyorum. (D2)	8,2	14,1	26,4	25,9	24,5	3,45
5	Teorik bilgilerin mesleki uygulamalarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. (D3)	12,3	8,6	30,9	21,4	26,8	3,42
6	Derse ilişkin kaynak materyallerin (kitap, ders notu, slayt çıktısı vb.) öğrenciler tarafından takip edilmesinin verimliliği arttıracığını düşünüyorum. (D11)	16,8	9,1	24,1	22,3	26,8	3,33
7	Bölüme yönelik meslek derslerinin daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum. (D1)	38,6	11,8	21,4	10,0	18,2	2,57

■ **Tablo 6.** “Öğretim Sekli” Faktörüne İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler.

Beklenti Sırası	Değişkenler	1(%)	2(%)	3(%)	4(%)	5(%)	Ort.
1	Sayısal derslerin yüz yüze olması gerektiğini düşünüyorum	16,4	7,3	19,5	19,1	37,3	3,55
2	Bütün derslerin yüz yüze olması gerektiğini düşünüyorum	17,3	14,5	20,5	15,0	32,7	3,31

Ortalamaların 3'ün üzerinde olması öğrencilerin bu ifadelerle katılım düzeylerinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Sayısal derslerin yüz yüze olması gerektiğini düşünen ve bu doğrultuda beklentiye sahip olan öğrencilerin oranı %56,4 (%19,1+%37,3); tüm derslerin yüz yüze olması gerektiğini düşünen ve bu doğrultuda beklentiye sahip olan öğrencilerin oranı ise toplam %47,7 (%15,0+%32,7)'dir.

Öğrencilerin eğitimden beklentilerini belirlemeye ilişkin yöneltilen ifadelerin oluşturduğu üçüncü faktör “öğrenme ortam ve kaynağı” faktörüdür. Bu faktör kapsamında öğrenciler ders materyalleri, sınıf mevcudu ve ders sorumlusu ile ilgili beklentilerine ilişkin görüşlerini beyan etmişlerdir. Elde edilen veriler ■ Tablo 7'de özetlenmiştir.

■ **Tablo 7.** “Öğrenme Ortam ve Kaynağı” Faktörüne İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler.

Beklenti Sırası	Değişkenler	1(%)	2(%)	3(%)	4(%)	5(%)	Ort.
1	Derse giren öğretim elemanının akademik unvanının dersin verimliliği açısından önemli olduğunu düşünüyorum.	13,6	8,2	28,6	23,2	26,4	3,40
2	Sınıf mevcudunun fazla olmasının verimliliği olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	21,4	13,6	21,8	19,5	23,6	3,10
3	Ders esnasında teknolojik materyallerin daha az kullanılması gerektiğini düşünüyorum (slaytla anlatım, video izleme vb.)	26,8	11,4	21,8	19,1	20,9	2,96

■ Tablo 7'ye göre, öğrencilerin öğrenme ortam ve kaynağı konusundaki beklentilerinin başında ders sorumlusunun akademik unvanına ilişkin verdikleri önem gelmektedir. Öğrencilerin neredeyse yarısı (%49,6) derse giren öğretim elemanının akademik unvanının ders verimliliğini olumlu yönde etkilediğini düşünmektedir. Bu hususun önemsiz olduğunu düşünen öğrenci yüzdesi 21,8 (13,6+8,2)'dir. Öğrencilerin %43,1 (%19,5+%23,6)'i sınıf mevcudunun fazla olmamasını; %40,0 (%19,1+%20,9)'u ise derslerin slayt, video izleme vb. şekillerde teknolojik materyallere daha az dayalı şekilde işlenmesini beklemektedirler. Bir diğer ifadeyle, öğrenciler, ders sorumlusu ve öğrencilerin birlikte geleneksel yöntemlerle dersleri işledikleri öğrenme ortamlarını istemektedirler.

Öğrencilerin eğitimden beklentilerini belirlemeye yönelik tespit edilen son ve dördüncü faktör “ders ve uygulamalara yönelik süre” faktörüdür. Bu faktör kapsamında öğrencilere üç ayrı ifade yöneltilmiş ancak ders sürelerinin azaltılmasına yönelik ifadenin faktör ağırlığı 0,40'ın altında kaldığından faktör analizi kapsamında çıkartılmıştır. Dolayısıyla kalan iki ifadeye öğrencilerin verdiği cevaplar ■ Tablo 8'de özetlenmiştir.

■ Tablo 8'e göre, öğrenciler özellikle staj uygulamasına ilişkin sürenin artması ve dönem içinde olması gerektiğini düşünmektedirler. Bu görüşleri F1= Uygulamalı Eğitim faktörü doğrultusunda beyan ettikleri görüşleri ile örtüşmektedir. Öğrenciler, meslek yüksekokuluna göre

değişmekle birlikte genellikle 30 veya 40 işgünü yaz aylarında mesleki deneyim adı altında staj yapmaktadırlar. Öğrenciler bu sürelerin mesleki deneyim kazanmaları ve iş hayatını öğrenmeleri açısından az olduğunu ve yaz döneminden ziyade eğitim-öğretim dönemi içinde staj yapmak istediklerini beyan etmişlerdir.

Öğrencilerin eğitimden beklentilerini genel olarak değerlendirdiğimizde F1=Uygulamalı Eğitim faktörüne ilişkin öğrenci beklenti ortalamasının 3.32, F2=Öğretim Sekli faktörüne ilişkin beklenti ortalamasının 3.43, F3= Öğrenme Ortam ve Kaynağı faktörüne ilişkin beklenti ortalamasının 3.15 ve F4= Ders ve Uygulamaya Yönelik Süre faktörüne ilişkin beklenti ortalamasının 2,94 olduğu tespit edilmiştir.

■ **Tablo 8.** “Ders ve Uygulamaya Yönelik Süre” Faktörüne İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler.

Beklenti Sırası	Değişkenler	1(%)	2(%)	3(%)	4(%)	5(%)	Ort.
1	Staj uygulamasının daha uzun süreli ve dönem içinde olması gerektiğini düşünüyorum	16,4	10,9	29,1	25,5	18,2	3,18
2	Ders sürelerinin artması gerektiğini düşünüyorum.	26,8	15,9	28,2	18,2	10,5	2,69

Tablo 9. Öğrencilerin Düzenlenmesini Talep Ettikleri Mesleki Gelişim Programlarına İlişkin Bulgular.

Mesleki Gelişim Programı	N	%
Muhasebe Paket Programlarına ilişkin Sertifikalı Eğitimler (Luca, Eta, Mikro vb...)		
İstemiyorum	72	32,7
İstiyorum	148	67,3
Girişimcilik Sertifika Eğitimi		
İstemiyorum	85	38,6
İstiyorum	135	61,4
CV Hazırlama Eğitimi		
İstemiyorum	104	47,3
İstiyorum	116	52,7
Kariyer Planlama Eğitimi		
İstemiyorum	108	49,1
İstiyorum	112	50,9
Meslek Tanıtımlarına İlişkin Bilgilendirme Toplantıları		
İstemiyorum	132	60,0
İstiyorum	88	40,0
Etkili İletişim Becerisi ve Beden Dili Eğitimi		
İstemiyorum	140	63,6
İstiyorum	80	36,4
Meslek Etiği Eğitimi		
İstemiyorum	140	63,6
İstiyorum	80	36,4
İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi		
İstemiyorum	127	57,7
İstiyorum	93	42,3
Zaman Yönetimi Eğitimi		
İstemiyorum	140	63,6
İstiyorum	80	36,4
Temel ve İleri Düzeyde Bilgisayar Kullanımı Eğitimi		
İstemiyorum	128	58,2
İstiyorum	92	41,8
FSMH (Fikri Sınai Mülkiyet Hakları) Patent/Faydalı Model Eğitimi		
İstemiyorum	157	71,4
İstiyorum	63	28,6
Girişimciler İçin Etkili Sunum Teknikleri Eğitimi		
İstemiyorum	140	63,6
İstiyorum	80	36,4
Muhasebe ve Finans Dünyasında Dijital Dönüşüm Semineri		
İstemiyorum	146	66,4
İstiyorum	74	33,6
Problem Çözme Teknikleri Eğitimi		
İstemiyorum	145	65,9
İstiyorum	75	34,1

Mesleki Hukuk Eğitimi		
İstemiyorum	148	67,3
İstiyorum	72	32,7
Mesleki Yabancı Dil Eğitimi		
İstemiyorum	125	56,8
İstiyorum	95	43,2

Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin eğitim konusundaki en yüksek beklentisinin 3.43 ortalamayla derslerin işleniş biçimlerine ilişkin beklenti olduğu görülmektedir. Bir diğer ifadeyle öğrenciler derslerin online olmasından ziyade yüz yüze işlenmesini talep etmektedirler. Böyle bir beklentinin ortaya çıkmasının nedeni, 2020 yılı başından bu yana tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşanan COVID-19 pandemisi nedeniyle eğitim-öğretim faaliyetlerinde “uzaktan eğitim” modelinin öğrenciler tarafından tecrübe edilmesi olduğu söylenebilir. Öğrencilerin eğitimden beklentilerinin ikincisi 3.32 ortalamayla okudukları program/bölüm bazında uygulamalı eğitime yönelik seminer, konferans veya sertifikalı eğitim programları düzenlenmesi, mesleki gelişimlerini arttıracak nitelikte yenilenmiş müfredatların varlığı ve teorik bilginin uygulamalı eğitimle desteklenmesi gerekliliğine yönelik düşünceleridir.

Öğrencilerin Düzenlenmesini Talep Ettikleri Mesleki Gelişim Programlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilere mesleki gelişimlerine yönelik 16 ayrı program/sertifika/ eğitim/seminer yöneltilmiş ve düzenlenmesini talep ettikleri programı işaretlemeleri istenmiştir. Elde edilen dönütler Tablo 9’da özetlenmiştir.

Tablo 9, araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim süreleri içerisinde bilgi edinmek istedikleri ve istemedikleri mesleki programlara ilişkin bulguları göstermektedir. Buna göre, öğrencilerin %67,3’ü iki yıllık önlisans eğitimleri süresince en çok “muhasabe paket programlarına ilişkin sertifikalı eğitimlerin”; %61,4’ü “girişimcilik sertifika eğitiminin” ve %52,7’si “CV hazırlama eğitiminin” verilmesi konusunda beklentiye sahiptirler. Edinmek istedikleri bir diğer mesleki gelişim programı “kariyer planlama eğitimi” olarak tespit edilmiştir (%50,9). Öğrenciler kendilerine yöneltilen 16 mesleki gelişim programının sadece 4 tanesine katılmak istediklerini beyan etmiş olup kalan 12 programa katılım sağlamak istememektedirler.

Tartışma ve Sonuç

Önlisans düzeyindeki yükseköğretim kurumlarında, uygulamaya dönük eğitim ve piyasa bilgisi yetersizliği öğrencilerin mezun olduktan sonra iş hayatına girmelerinin önünde büyük engel teşkil etmektedir. Öğrencilerin istihdam sorunu yaşamalarından eğitimin üçlü sac ayağı olan öğrenciler, meslek dünyası ve akademisyenler birlikte etkilenmektedirler. Dolayısıyla eğitimin kalitesinin

arttırılması ve beklentilerin belirlenmesi noktasında bu üçlü sac ayağının tamamı dikkate alınmalıdır. Bu çalışmada söz konusu sac ayağının biri -öğrenci beklentileri- tespit edilmeye çalışılmıştır. Literatürden de anlaşıldığı üzere, öğrenciler önlisans düzeyindeki eğitimden, mevcut eğitim sisteminin geliştirilmesini, müfredatların teknolojik ve bilimsel gelişmeler ışığında güncellenmesini ve teorik eğitimin pratikle uyumlaştırılmasını beklemektedirler (Akpınar & Çevik, 2021). Öğrencilerin zorunlu olduğu staj uygulamalarına ilişkin gerçekçi çözümler getirerek, teorik eğitimle eş zamanlı olarak pratik yapılmasına imkân tanıyarak, tüm üniversitelerdeki önlisans eğitiminde 3+1 uygulamalı eğitim modeline geçilmesi sağlanarak ya da uygulamalı eğitim modeline geçilmesinin mümkün olmadığı durumlarda mesleki gelişimlerine yönelik seminer, kurs, sertifika vb. eğitsel etkinliklerle öğrencilerin iş hayatını tanımları ve iş hayatına adapte olmaları sağlanarak teorik eğitim pratikle uyumlu hale getirilebilir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar literatürü destekler niteliktedir. Öğrencilerin eğitimden beklentileri dört faktör altında toplanmış olup bunlar uygulamalı eğitim faktörü, öğretim şekli faktörü, öğrenme ortam ve kaynağı faktörü ile ders ve uygulamaya yönelik süre faktörüdür. “Uygulamalı eğitim” faktörü kapsamında öğrenciler, en çok mesleki gelişimleri açısından önemli olan seminer, konferans, panel ve sertifikalı eğitim programları gibi etkinliklerin düzenlenmesini beklemektedirler. Derslerin işlenmesine ilişkin olarak belirlenmiş ikinci faktör “öğretim şekli” faktörü olup, öğrenciler özellikle sayısal dersler olmak üzere tüm derslerin yüz yüze işlenmesini istemektedirler. Bu taleplerinde pandeminin son derece etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin “öğrenme ortam ve kaynağı” konusundaki beklentilerinin başında ders sorumlusunun akademik unvanına ilişkin verdikleri önem gelmektedir. Ayrıca bu faktör altında öğrenciler sınıflarının fazla kalabalık olmaması ve derslerin slayt, video izleme vb. şekilde yürütülmemesi gerektiğini düşünmektedirler. Son faktör olan “ders ve uygulamaya yönelik süre” faktörü altında öğrenciler özellikle staj uygulamasına ilişkin sürenin artmasını ve dönem içinde teorik eğitimle eş zamanlı yürütülmesini beklemektedirler.

Çalışmada tespit edilen öğrencilerin eğitimden beklentileri kapsamında, mesleki gelişimleri açısından önemli olan seminer, konferans, panel ve sertifikalı eğitim programları içinde en çok talep edilen eğitsel etkinlik LUCA, ETA, Mikro, Logo vb. muhasabe paket programlarına ilişkin uygulama eğitimleridir. Bu eğitimleri, “girişimcilik eğitimi” ve “CV hazırlama eğitimi” takip etmektedir.

Sonuç olarak, önlisans düzeyindeki farklı iktisadi programlarda kayıtlı öğrenciler, teorik eğitimlerini desteklemek ve iki yıllık eğitimlerinin sonunda iş hayatına aşına olarak piyasaya atılabilmek amacıyla hem akademik yönden hem de mesleki gelişimleri açısından eğitsel beklentilere sahiptirler. TÜBİTAK tarafından desteklenen bu çalışma kapsamında tespit edilmiş ilave araştırma sonuçları bulunmakla birlikte sayfa kısıtı nedeniyle çalışmadan çıkarılmıştır.

Kaynakça

- Akpınar, S. & Çevik, Z. (2021). *Mubasebe Eğitiminden Beklentiler: Bir Yazın İncelemesi*. F. Çelebi (Ed.), İşletme Biliminden Seçkin Araştırmalar içinde (s. 33-52). İzmir: Duvar Yayınları
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (6. Baskı). İstanbul: Sakarya Yayıncılık
- Büyükköztürk, Ş. (2002). Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32, 470-483.
- Can, E. (2020). Yükseköğretimde Kalite İçin Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Görüşleri. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 699-710.
- Çakır, N., Canbaz, S. & Gümüş, S. (2014). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimindeki Algı ve Beklentilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Uzunköprü MYO Örneği. *Uluslararası Hakemli Pazarlama ve Pazar Araştırmaları Dergisi*, 2(1).
- Göktürk, İ.E., Aktaş, M.A. & Göktürk, Ü. (2013). Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokullarının Eğitim Sürecinde Uygulama Açısından Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 3(4), 1-8.
- Kalaycı, Ş. (2014). Faktör Analizi. Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* içinde (s. 321-331). Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Kayaalp, K. (2018). Önlisans Mezunu Öğrencilerinin Almış Oldukları Eğitim ve İstihdam İlişisine Yönelik Bir Araştırma: SDÜ Uluborlu Selahattin Karasoy Meslek Yüksekokulu Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Teknik Bilimler Dergisi*, 8(1), 34-42.
- Kayış, A. (2014). Güvenilirlik Analizi. Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* içinde (s. 404-421). Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Kaysi, F. & Aydemir, E. (2019). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenim gördükleri programlara yönelik görüş ve önerilerinin incelenmesi. *13. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu (ICITS, 2019)*, Kırşehir
- Kekeç Morkoç, D. & Erdönmez, C. (2018). Önlisans Eğitiminin Yeterliliğinin, Önlisans Mezunların Tarafından Değerlendirilmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 29-50. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egitim/issue/40594/456913>
- Morkoç, D. & Doğan, M. (2014). Meslek Yüksekokulu Mezunu Çalışanların Mesleki Eğitime Yönelik Görüşleri: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(4), 112-121.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6th ed.). Boston, MA: Pearson
- Tugay, O. & Ömürbek, V. (2014). Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Derslerinin Uygulamada Kullanılma Düzeyi ve Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma. *Niğe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 53-74.
- Yaşlıoğlu, M.M. (2017). Sosyal Bilimlerde Faktör Analizi ve Geçerlilik: Keşfedici ve Doğrulamalı Faktör Analizlerinin Kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46(özel sayı), 74-85.

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / *This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any charging, provided the original work is properly cited.*

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncının bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. TÜBA, yayınlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / *Publisher's Note: The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher, nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Turkish Academy of Sciences (TÜBA). Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). TÜBA remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.*

■ **EK 1:** İktisadi Programlarda Kayıtlı Ön-lisans Öğrencilerinin Alanlarına Yönelik Akademik ve Mesleki Gelişim Eğitsel Eğitim Beklentileri: Vakıfkebir MYO Örneği.

Anket Formu			
Demografik Bilgiler			
Cinsiyet	Kadın ()	Geldiğiniz Bölge	Karadeniz bölgesi ()
	Erkek ()		Marmara bölgesi ()
Sınıf	1. ()		İç Anadolu bölgesi ()
	2. ()		Ege bölgesi ()
	3 ve üzeri ()		Doğu Anadolu bölgesi ()
Yaş	18-20 arası ()		Güneydoğu Anadolu bölgesi ()
	21 ve üzeri ()	Akdeniz bölgesi ()	
Öğrencilerin Tercihlerine İlişkin Bilgiler			
Üniversite okumak istemenizin nedeni?	Kariyer yapma, meslek sahibi olma ()		
	Üniversite öğrencilerine sağlanan avantajlardan faydalanma ()		
	İtibar sahibi olma ()		
	Ailemin isteği ()		
	Daha kolay iş bulabileceğimi düşünmem ()		
	Ailemden uzak yaşama isteği ()		
	Toplum baskısı nedeniyle üniv.okuma zorunluluğu hissetme ()		
Vakıfkebir MYO'yu tercih etme nedeniniz?	Ailemin isteği ()		
	İkametgahıma yakın olması ()		
	Kendi isteğim ()		
	Puanımın buraya yetmiş olması ()		
	Hatalı tercih yapmış olmam ()		
	Tavsiye edilmiş olması ()		
Vakıfkebir MYO'yu tercih etmeden önce burasıyla ilgili araştırma yaptınız mı?	Evet ()		
	Hayır ()		
Araştırma yaptıysanız hangi kanalları kullandınız?	Vakıfkebir MYO web sitesini inceledim ()		
	Vakıfkebir MYO sosyal medya hesaplarını inceledim ()		
	Mezunlarla iletişim kurdum ()		
	Okula bizzat gelerek bilgi aldım ()		
Kayıtlı olduğunuz bölüm/programı tercih etme nedeniniz?	Kendi isteğimle bu alanda meslek sahibi olmak istiyorum ()		
	Ailemin isteği ()		
	Puanımın sadece bu bölüme yetmiş olması ()		
	Bu bölümün kariyer imkanlarının fazla olması ()		
	Diğer ()		
Kayıtlı olduğunuz bölüm/programı tercih etmeden önce bölümünüzle ilgili bilgi sahibi miydiniz?	Evet ()		
	Kısmen ()		
	Hayır ()		

Öğrencilerin Eğitimden Beklentileri

Aşağıdaki ifadelere katılım düzeylerinizi

1. Kesinlikle katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Kararsızım, 4. Katılıyorum, 5. Kesinlikle Katılıyorum şeklinde belirtiniz.**İfadeler**

Bölüme yönelik meslek derslerinin daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum.

Müfredattaki derslerin mesleki uygulamadaki gelişmelere göre yenilenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teorik bilgilerin mesleki uygulamalarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Staj uygulamasının daha uzun süreli ve dönem içinde olması gerektiğini düşünüyorum.

Ders sürelerinin artması gerektiğini düşünüyorum.

Ders sürelerinin azalması gerektiğini düşünüyorum.

Sözel derslerin online olması gerektiğini düşünüyorum.

Bütün derslerin yüzyüze olması gerektiğini düşünüyorum.

Sayısal derslerin yüzyüze olması gerektiğini düşünüyorum.

Ders esnasında teknolojik materyallerin daha az kullanılması gerektiğini düşünüyorum (slaytla anlatım, video izleme vb.)

Derse ilişkin kaynak materyallerin (kitap, ders notu, slayt çıktısı vb..) öğrenciler tarafından takip edilmesinin verimliliği arttıracakđını düşünüyorum.

Sınıf mevcudunun fazla olmasının verimliliği olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.

Düzenlenen sertifikalı eğitim programlarının mesleki gelişimimiz açısından verimli olduğunu düşünüyorum.

Bölümümüzle ilgili sertifikalı eğitim programlarının daha çok düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Düzenlenen sosyal ve kültürel nitelikteki seminer, konferans, panel vb. etkinliklerin mesleki gelişimimiz açısından olumlu olduğunu düşünüyorum.

Derse giren öğretim elemanının akademik unvanının dersin verimliliği açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Öğrencilerin Katılmak İstedikleri Mesleki Gelişim Programlarına İlişkin Bilgiler**Aşağıdaki eğitim ve etkinliklerden katılmak istediklerinizi işaretleyiniz (birden çok işaretleme yapabilirsiniz)**

Muhasebe Paket Programlarına ilişkin Sertifikalı Eğitimler (Luca, Eta, Mikro vb...)

Girişimcilik Sertifika Eğitimi

CV Hazırlama Eğitimi

Kariyer Planlama Eğitimi

Meslek Tanıtımlarına İlişkin Bilgilendirme Toplantıları

Etkili İletişim Becerisi ve Beden Dili Eğitimi

Meslek Etiği Eğitimi

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi

Zaman Yönetimi Eğitimi

Temel ve İleri Düzeyde Bilgisayar Kullanımı Eğitimi

FSMH (Fikri Sınai Mülkiyet Hakları) Patent/Faydalı Model Eğitimi

Girişimciler İçin Etkili Sunum Teknikleri Eğitimi

Muhasebe ve Finans Dünyasında Dijital Dönüşüm Semineri

Problem Çözme Teknikleri Eğitimi

Mesleki Hukuk Eğitimi

Mesleki Yabancı Dil Eğitimi